VAN GOGH SITES FOUNDATION

Brabant is Van Gogh

Meerjarenperspectief 2022-2030

vangoghsites.com

VAN GOGH BRABANT

Sunflowers for Van Gogh, lichtinstallatie in Nuenen tijdens Glow 2021

Inhoudsopgave

Inleiding 4

1 Missie, visie en doelstellingen 6

1.1 De missie 6

1.2 Visie 6

1.3 Kernwaarden 7

2 Focus op kwaliteit en groei 8

3 Taken 10

4 Resultaten 13

4.1 Integrale opbrengst 13

4.2 Beoogde resultaten foundation 2030 14

5 Organisatie en financiën 15

5.1 Governance en personeel 15

5.1 Financiën 15

Bijlage

De impact van Van Gogh voor Brabant 18

Feiten en cijfers 19

a) Van Gogherfgoed in Brabant 19

b) Bezoekersaantallen 19

c) Voorzichtige groei bezoek 20

d) Niet meer, maar beter 20

e) Impact 21

e1) Cultuur 21

e2) Maatschappelijk 22

e3) Natuur 23

e4) Internationale profilering 24

j) Van Gogh Nationaal Park 25

Tuin van het Vincent van GoghHuis, Zundert

Samenvatting

Van Gogh is Brabant, Brabant is Van Gogh
De Van Gogh Sites Foundation is de hoeder van het Brabantse Van Gogherfgoed. Samen met de lokale Van Goghstichtingen in Zundert, Etten-Leur en Nuenen, Vincents Tekenlokaal in Tilburg en Het Noordbrabants Museum, werkt de stichting aan het behoud en de ontwikkeling van de Van Gogh Monumenten. Het levensverhaal van Van Gogh en de betekenis ervan vormen de leidraad voor een collectieve aanpak die een brede waaier van maatschappelijke ontwikkelingen aanjaagt in Brabant. De Foundation zet zich in voor de versterking van de Van Gogh Monumenten en ondersteunt de lokale musea op het vlak van exploitatie en exposities.

Taken
Van Gogh Sites Foundation voert de volgende taken uit:

1. Marketing en communicatie.
   - Brabantbrede marketing om de maatschappelijke betekenis van Van Gogh voor Brabant te vergroten.
   - Marketinginzet ten behoeve van de acquisitie van bezoekers.
   - Corporate communicatie gericht op partners en stakeholders (nieuwsbrieven, website, social media).
   - Lokale communicatie-activiteiten gericht op vrijwilligers, stakeholders en bezoekers.
2. Kunst, erfgoed, programmering en educatie.
3. Onderzoek naar het erfgoed en bezoekgedrag.
4. Samenwerking, netwerkvorming en bewustwording.
5. Bedrijfsvoering en exploitatie.
   - Foundation.
   - Advisering en optimalisatie exploitatie lokale organisaties.

Beoogde resultaten 2022 - 2030
Van Gogh Sites Foundation richt zich op de volgende doelstellingen:

- 2023: musea in Zundert, Etten-Leur en Nuenen volledig vernieuwd.
- 2024: educatieprogramma's voor jeugd op het gebied van erfgoed, kunst en techniek volledig operationeel.
- 2025: bezoekcijfers op niveau voor de beoogde rendabele exploitatie.
- 2026: bij alle Van Gogh-gemeenten een monitoringsysteem operationeel om de impact van bezoek en bezoekers op de directe omgeving te meten.
- 2027: Van Gogh Monumenten verankerd in de cultuurhistorische agenda van Brabant.
- 2028: iconische werking van Van Gogh komt ook buiten de invloedsfeer van de Foundation terug bij uitingen van de diverse Brabantse bedrijven.

Watermolen van Opwetten,
Van Gogh Monument in Nuenen

Inleiding

Brabant weet zich te onderscheiden met haar open blik op de wereld om zich heen. Precies zoals Vincent van Gogh dat al in de 19e eeuw deed. Verbeeldings- én wilskracht met een vermogen om de schoonheid van het landschap en de mensen die hierin werken te herkennen en te delen. Oog voor de menselijke maat, sociaal bewogen en innovatief van nature. Eigenschappen waarin we ons aan optrekken en die we graag met de wereld willen delen. Dat is Brabant, dat is Vincent van Gogh. Vincent van Gogh is een internationaal geliefd icoon, maar de wereld verbindt de schilder nog altijd onvoldoende met zijn homeland: Brabant. De locaties waar Vincent van Gogh woonde en werkte, de objecten en landschappen die hij in de provincie schilderde en het verhaal van deze bijzondere eigenzinnige kunstenaar: ze horen bij Brabant. En daarmee heeft de provincie goud in handen.

Van Gogh verbindt nationaal en internationaal. We onderschrijven vooral dat het van belang is om het gedachtegoed, de maatschappelijke impact, het erfgoed en de culturele impact van Van Gogh goed te beschermen en te beheren. Dat is de taak en rol van de Van Gogh Sites Foundation.

Dit document schetst de strategie voor de verdere ontwikkeling van de Van Gogh Sites Foundation en de Van Gogh Sites NV. De Foundation en de NV werken vanuit een gezamenlijke inhoudelijke strategie aan de versterking van het Van Gogh erfgoed in Brabant.

Vanaf 2010 investeren de samenwerkende Brabantse Van Goghstichtingen in het vergroten van draagvlak en de bekendheid van Vincent van Gogh als Brabander. Met de toenemende belangstelling van bezoekers en de participatie van bedrijven, onderwijsinstellingen en overheid, kunnen we concluderen dat Van Gogh en Brabant stevig zijn verbonden.

Sterker nog, we durven te stellen dat Van Gogh in Brabant in de 21ste eeuw is herontdekt. Het perspectief is verbreed. Nu niet als de grote kunstschilder, maar als icoon voor Brabantbrede samenwerking voor internationaal aanzien en voor meer samenhang tussen maatschappelijke en cross-sectorale ontwikkelingen. Het erfgoed van Van Gogh vormt de legacy voor de realisatie van de plannen voor Van Gogh Nationaal Park. Een Nationaal Park nieuwe stijl waarin het gedachtengoed van Van Gogh de verbindende component is tussen diverse beleidsvelden en maatschappelijke uitdagingen. Als symbool voor vernieuwing, verbeeldingskracht, wilskracht, maar bovenal de non-conformistische aanpak.

Met een focus op internationale marketing heeft de Van Gogh Sites Foundation, in nauwe samenwerking met VisitBrabant, in 2015 het Van Goghjaar gecoördineerd. Er werden extra projecten georganiseerd, bezoekerscijfers stegen significant en ook de beeldvorming werd beïnvloed: meer mensen associëren Van Gogh nu met Brabant. De gezamenlijke campagnes met de locaties en andere partners rondom Van Gogh 2015 hebben een hausse van internationale publiciteit met zich meegebracht. De internationale mediabelangstelling, en vooral ook de sterke groei van het aantal internationale bezoekers aan de Van Goghlocaties, tonen aan dat met dit icoon niet alleen het bezoek aan de eigen locaties kan groeien, maar er ook een stevige bijdrage geleverd kan worden aan de internationale ambities van Brabant.

Het Van Goghjaar heeft de ogen geopend voor de potentie en de urgentie rond dit erfgoed. We hebben enerzijds een stevige marktpotentie in handen (het verhaal en het erfgoed) en anderzijds is er de urgentie en verantwoordelijkheid om het erfgoed op een hoog niveau te beschermen, te beheren, te behouden en te ontsluiten. Tenminste als we de potentie van Van Gogh duurzaam voor Brabant willen inzetten.

In 2020 en 2021 is vanwege de coronapandemie de jaarlijkse groei van cultuurbezoek tot stilstand gekomen. Vanaf voorjaar 2022 komt het bezoek weer op gang, al zullen we nog voorzichtig moeten zijn met onze prognoses voor de buitenlandse markten. We zullen eerdere prognoses bijstellen wat betreft de verhouding tussen bezoekers uit binnen- en buitenland.

We werken aan een gezamenlijk gedragen inhoudelijk verband op drie niveaus.

1. **Bezoekers**
Willen we het publiek, aan de hand de verschillende 'Van Gogh Monumenten' (Van Goghlocaties), een helder verhaal over Van Gogh vertellen, dan moet hier een inhoudelijke, verbindende lijn aan ten grondslag liggen.

2. **Behoud**
Pas wanneer het erfgoed in de context van het grotere levensverhaal van Van Gogh wordt geplaatst, wordt ook de rol en betekenis van dit erfgoed zichtbaar. En daarmee is het behoud en de bescherming ervan ook relevanter.

3. **Funding**
Voor toekomstige financiering van de verschillende inhoudelijke of inhoud-gedreven projecten, is het van grote waarde om de grote lijn aan te kunnen geven waarbinnen het project zich voltrekt.

Naast de koers op de versterking van de eigen locaties is het ontstaan van Van Gogh Nationaal Park een ontwikkeling die de strategie en wellicht ook de governance van de Van Gogh Sites Foundation gaat raken. Door samen te werken met een brede waaier aan partners en door slimme verbanden te leggen tussen cultuur, natuur, gebiedsgericht beleid en vrijetijdseconomie, kunnen wij onze gezamenlijke droom waarmaken: we beschermen, behouden en ontwikkelen het Van Gogherfgoed. Daarmee zetten we een icoon in waarmee dat de integratie van de diverse beleidsdomeinen tastbaar maakt in Brabant en zichtbaar voor de wereld.

Dit meerjarenperspectief is een uitwerking van de in 2016 uitgebrachte meerjarenstrategie die een looptijd heeft tot 2024. De veranderingen en omstandigheden anno 2022 zijn aanleiding om een bijgesteld plan op te stellen.

Windmolen
De Vogelenzang, Lieshout

Wat is het wat Van Gogh wereldwijd zo geliefd maakt?

Het is zijn grote liefde voor de natuur, voor gewone mensen en hoe die zich tot elkaar verhouden. Van Gogh ziet schoonheid in ieder detail en in ieder mens. Het kunnen 'vangen' van de ziel van het landschap en de mens inspireert tot op de dag van vandaag. Dit drijft ons om het meest pure van Vincents erfgoed te koesteren en in te zetten voor onze missie.

Van Gogh selfie-wand, Etten-Leur

1 Missie, visie en kernwaarden

1.1 Missie

Wij willen het culturele erfgoed en het levensverhaal van Vincent van Gogh in Brabant behouden, ontsluiten en doorgeven aan nieuwe generaties.

Er ligt een urgentie. De urgentie voor het beheer en behoud van het erfgoed. Er was tot voor kort nog onvoldoende oog voor de grote potentie ervan. Het culturele erfgoed van Vincent van Gogh vertelt overal in Brabant een verhaal over doorzettingsvermogen, vernieuwingsdrang, het geloof in de oprechtheid van gewone mensen en het belang van relaties en van non-conformisme. Het is belangrijk dat dit verhaal ook aan toekomstige generaties verteld kan worden. Peter Wennink (CEO ASML) stelde het duidelijk bij het aangaan van het partnership met Van Gogh Brabant: we hebben meer rebellen nodig!

1.2 Visie

Wij zien Vincent van Gogh als icoon voor de diverse maatschappelijke opgaves en als inspiratiebron voor het creëren van zelfbewustzijn en de identiteit van Nederland.

Er zijn maar weinig kunstenaars in de wereld die door zoveel mensen worden gewaardeerd als Vincent van Gogh. In menige internationale ranking behoort hij samen met Da Vinci en Picasso tot de top drie van meest gekende en geliefde kunstenaars ter wereld.[1] In 2019 trok alleen al het Van Gogh Museum in Amsterdam 2,2 miljoen bezoekers. Maar ook de plaatsen waar hij woonde en werkte zijn een trekpleister voor vele toeristen. Daarvoor bezoeken ze Frankrijk, maar Brabant in veel mindere mate. Dat kunnen we veranderen...

Niet alleen de internationale wereld weet onvoldoende dat Vincent van Gogh een Brabander is. Ook Brabanders herkennen onvoldoende de genialiteit van Vincent van Gogh en zijn betekenis voor de wereld. De verbinding met deze internationale grootheid biedt maatschappelijke en economische kansen. Het vertrouwen dat deze kansen beter benut gaat worden groeit gestaag. Zeker gezien de stappen die gezet worden in partnerships met grotere bedrijven en organisaties en de komst van een Van Gogh Nationaal Park geven aan dat we op de goede weg zijn.

1.3 Kernwaarden

De kernwaarden waar ook Vincent van Gogh in hoge mate over beschikte zijn voor de activiteiten van de Foundation leidend principe:

Verbeeldingskracht
Het vermogen om nieuwe mogelijkheden te zien en dingen te creëren.

Wilskracht (of volharding)
Het vermogen om iets te willen en die wil ook uit te voeren. Vasthouden aan een plan totdat het beoogde doel bereikt is.

Innovatief
Het vermogen om uit niets iets nieuws te maken. Buiten de bestaande denkpatronen om redeneren en komen tot nieuwe inzichten en oplossingen.

Non-conformistisch
Als je je niet door de algemeen geldende denkpatronen laat leiden, maar er doorheen breekt.

[1] www.artcyclopedia.com/mostpopular

Theatermaker en -producent
Peter Dictus voor
Van Goghkerkje, Zundert

2 Focus op kwaliteit en groei

Groei is niet vanzelfsprekend en geen doel op zich. Het vraagt om zowel publieke investeringen als om privaat ondernemerschap. Bovendien vraagt het om een continue reflectie of beoogde stappen de gewenste toegevoegde waarde bieden voor de bewoners. Voor de versterking van de publieke taak zet de Foundation komende jaren in op de stevige inhoudelijke focus. Deze zal mede ten goede moeten komen aan culturele bewustwording via de locaties en de maatschappelijke beweging die in Brabant, met het initiatief van het Van Gogh Nationaal Park, wordt nagestreefd. Het getoonde ondernemerschap in de afgelopen 4 jaar zal voor de komende periode omgezet moeten worden in groei van het aantal bezoekers en het aantal participerende bedrijven. Daarmee wordt er gestreefd naar gezonde exploitaties van de Van Goghlocaties met nationale en internationale betekenis, een grotere educatieve betekenis van Vincents Tekenlokaal in Tilburg en meer bezoek aan de Van Goghzaal in Het Noordbrabants Museum.

Voor de komende acht jaar wordt er ingezet op groei op drie niveaus, vertaald naar taken voor de organisatie.

1. Inhoudelijk groei: verdieping gezamenlijke programmering
2. Groei kwalitatief bezoek en versterking exploitatie
3. Versterking van de positie als hoeder van het culturele erfgoed van Van Gogh in Brabant

De eerste twee niveaus zullen altijd de verantwoordelijk zijn en blijven van de stichting. Om zodoende de lokale stichtingen optimaal te kunnen laten renderen. Het derde niveau is ook van belang voor organisaties die geen onderdeel uitmaken van de Foundation. Om dat goed te kunnen organiseren en Brabantbreed te kunnen borgen, worden er in 2022 stappen gezet voor de oprichting van een samenwerking die de gewenste collectieve regie op kwaliteit en merk kan borgen. De Foundation ziet het als haar taak om te sturen op de kwaliteit van Van Gogh gerelateerde activiteiten. Dit kan door de Foundation worden uitgevoerd of ondergebracht worden in een beoogde coöperatie.

Wij willen dat Vincent van Gogh in 2030 als het icoon voor Brabant wordt gezien. Dat betekent; overal zichtbaar in de samenleving waarbij de Van Gogh Foundation zorg kan dragen voor de continuïteit in het verspreiden van de betekenis van Van Gogh. Hiervoor is groei nodig van het aantal bezoekers in de Brabantse Van Goghmusea waar we met de juiste middelen het verhaal kunnen overdragen. De opgaven waar de Van Gogh Sites Foundation voor staat voor de komende jaren zijn:

- Realisatie nieuwbouw en vernieuwing Van Gogh erfgoedlocaties
- Substantiële groei in bezoekaantallen vanaf 2023
- Uitbreiding educatieve en inhoudelijke programmering
- Verankering Van Gogh Monumenten in gemeentelijk en provinciaal erfgoedbeleid
- Sterker inhoudelijke profiel voor fondswerving
- Versterking draagvlak en netwerken in West-Brabant voor de afzet van certificaten met bijbehorende schenkingen

Verstandige groei = meer bestedingen

Een focus op een toenemend aantal bezoekers vraagt om verstandige keuzes. Ervaringen met drukbezochte toeristische trekpleisters leert ons dat een te populaire destinatie veel negatieve effecten met zich meebrengt. Met name de invloed van grote leisureorganisaties (zoals low-cost carriers en touroperators voor groepsreizen) die gebaat zijn bij lineaire groei en massa vormt een risico voor een in potentie populair thema als Van Gogh. Om die reden wordt er een stapsgewijze groei nagestreefd waarbij het accent ligt op de individueel reizende toerist en de inwoners en bezoekers uit eigen regio. Immers, de authenticiteit van het Van Goghaanbod neemt af, de bestedingen dalen en de informatieoverdracht neemt af zodra er teveel bezoekers tegelijkertijd op één locatie zijn. Het gaat erom dat we met het Van Goghaanbod van meerwaarde zijn voor de bewoners van het omliggende gebied.

Om die reden kiezen wij ervoor om niet te investeren in de maximalisatie van de bezoekersaantallen, maar een voorzichtige groei met waardevolle bezoekers na te streven.

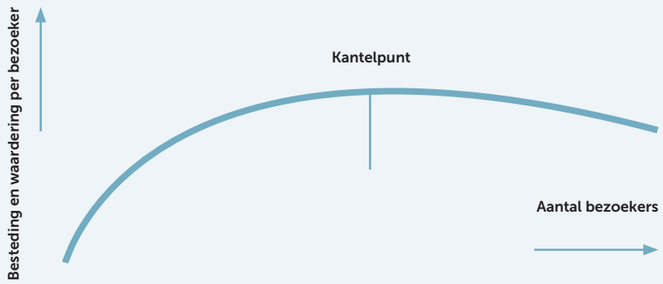

Groeicurve bestedingen & waardering per bezoeker

Van Gogh kerkje
Van Gogh Monument in Nuenen

3 Taken

Om onze opgaven te kunnen realiseren, richten wij ons op de volgende taken:

3.1 Marketing en communicatie

Een efficiënte en stevige inzet van marketingexpertise en middelen is fundamenteel voor het succes van de afzonderlijke Van Goghlocaties. Alle samenhangende inzet kan in vier taken worden onderverdeeld:

a) Brabantbrede marketing om de maatschappelijke betekenis van Van Gogh voor Brabant te vergroten.
b) Marketinginzet ten behoeve van de acquisitie van bezoekers.
c) Corporate communicatie met partners en stakeholders.
d) Lokale communicatie-activiteiten met eigen vrijwilligers, stakeholders en bezoekers.

3.2 Kunst, erfgoed, programmering en educatie

Vincent van Gogh en zijn nalatenschap in Brabant maken onlosmakelijk onderdeel uit van de culturele identiteit van Brabant en van de cultuurhistorische infrastructuur. De diverse Van Goghlocaties zijn (in meer of mindere mate) te benoemen als cultuurhistorisch erfgoed en maken deel uit van de erfgoedopgave van Brabant. De kunstwerken van Van Gogh in Het Noordbrabants Museum zijn een waardevol onderdeel van de Brabantse kunstcollectie. Het Van Gogherfgoed is ook belangrijk voor de versterking van het cultuursysteem van Brabant. Het biedt kansen om de culturele infrastructuur te professionaliseren en verder uit te bouwen.

De populariteit van Van Gogh toont aan dat de kunstenaar tot veler verbeelding spreekt. Dit geldt zowel voor zijn levensverhaal als voor zijn unieke positie en ontwikkeling als kunstenaar (kleurgebruik, techniek, waardering). Door het Van Gogherfgoed structureel te verbinden aan hedendaagse kunst (zoals de programmering van het Van GoghHuis in Zundert) en cultuureducatie kunnen vele (Brabantse) generaties deelgenoot worden van deze bijzondere Brabantse kunstenaar en zijn nalatenschap voor Brabant.

De positionering van Vincent van Gogh draagt op aansprekende en vaak laagdrempelige wijze bij aan het cultureel bewustzijn van de inwoners van Brabant. Vincent is van en voor iedereen. Dat Van Gogh niet alleen een culturele elite aanspreekt getuigt het feit dat de hoogst genoten opleiding van de grootste groep bezoekers aan het Van Gogherfgoed in 2015 een MBO opleiding is.[2] Met Van Gogh beschikt Brabant over een kunstenaar van iconische betekenis, die niet culturele verschillen benadrukt, maar juist bijdraagt aan een gedeeld cultureel bewustzijn.

De Foundation beoogt de komende jaren met de inzet van inhoudelijke expertise meer samenhang te ontwikkelen in de collectieve educatieve activiteiten en gedeelde exposities.

3.3 Onderzoek naar het erfgoed en bezoekgedrag

Onderzoek dient bij de Van Gogh Sites Foundation twee doelen. Enerzijds staat het in het teken van het vergroten van de inhoudelijke expertise ten aanzien van het erfgoed. Anderzijds is onderzoek vereist naar het effect van het aanbod op de leefomgeving. Op inhoudelijk vlak is kennis onontbeerlijk om inzicht te krijgen op en over het werk en leven van Van Gogh. Dit vormt de basis voor de investeringen in het erfgoed. Bij aanbodontwikkeling hoort ook de zorg die de organisatie hoort te dragen voor de omgeving. Alle activiteiten worden immers uitgevoerd om bij te dragen in het bevorderen van de kwaliteit van leven in de regio. Dat vraagt om kennis over de ontwikkeling van het bezoek om de juiste balans te kunnen vinden.

De Foundation is partner van Centre of Expertise for Leisure Tourism and Hospitalty en organiseert in overleg met BUas de komende jaren diverse onderzoeksprojecten om de kennis te vergaren over de bezoekaantallen en de waardering van het bezoek. Daarnaast draagt de Foundation actief bij aan de realisatie van Interregprojecten gericht op monitoring en kennisontwikkeling voor het verduurzamen van toeristisch gedrag en de regionaal-economische effecten.

3.4 Samenwerking, netwerkvorming en bewustwording

De iconische betekenis van Van Gogh voor Brabant is onomstreden. Om de kansen voor Brabant te maximaliseren en het maatschappelijke rendement te bevorderen is een brede samenwerking met private en publieke organisaties een must. Deze inspanningen zijn erop gericht om een derde geldstroom te genereren voor het uitvoeren van projecten en realiseren van voorzieningen.

De investeringen in Van Gogh hebben niet alleen hun spin-off binnen het economische domein. Ook andere domeinen binnen de provincie ervaren de waarde van het investeren in Van Gogh: het culturele domein uiteraard als eerste, maar ook de natuur en het ruimtelijke en maatschappelijke domein profiteren van de ontwikkeling van het Van Gogherfgoed. Deze integrale betekenis neemt aan waarde toe wanneer meer instellingen en bedrijven zich verbinden aan het verhaal van Van Gogh en Brabant. De komende jaren zal de Foundation zich in blijven zetten met het sluiten van nieuwe allianties, het uitbreiden van het aantal certifcaathouders van de Van Gogh Sites NV en de realisatie van innovatieve projecten. Daarvoor is een breed netwerk en een groot draagvlak nodig dat mede middels een jaarlijks netwerkevenement kan worden aangejaagd.

3.5 Bedrijfsvoering en exploitatie

De schaalsprong die in 2023 wordt gemaakt vraagt om een professionele aansturing op administratie, vrijwilligersbeleid, marketing en sales. Om die reden is er in directie een scheiding aangebracht tussen bedrijfseconomische en marketing-development taken. Juist door deze kennis in deeltijd onder te brengen bij experts beoogt de Foundation op een zo efficiënt mogelijke wijze een professionele werkorganisatie in stand te houden. Daar waar het kan worden externe experts ingezet en taken ondergebracht bij provinciale organisaties die daarvoor zijn gespecialiseerd. De Foundation is op deze wijze als kleine werkorganisatie flexibel en minder kwetsbaar. Organisaties als VisitBrabant, Erfgoed Brabant en ook Het Noordbrabants Museum zijn hiervoor in beeld. Daar waar het kan worden externe experts ingezet en taken ondergebracht bij provinciale organisaties die daarvoor zijn gespecialiseerd. De Foundation is op deze wijze als kleine werkorganisatie flexibel en minder kwetsbaar. Organisaties als VisitBrabant, Erfgoed Brabant en ook Het Noordbrabants Museum zijn hiervoor in beeld. Daar waar het kan worden professionals van de lokale stichtingen voor provinciale taken ingezet om op deze wijze zoveel mogelijk kennis voor de aangesloten organisaties te behouden.

[2] Bron: Onderzoek door Dynamic Consultancy, december 2015

De nieuwe Vincent

4 Resultaten

4.1 Integrale opbrengst

De culturele waarde van het Van Gogh erfgoed wordt groter dankzij de investeringen die gedaan worden. De versterking van dit aanbod versnelt de waardecyclus van het gedachtengoed van Van Gogh.
Ook andere domeinen ervaren de waarde van het investeren in Van Gogh: het culturele domein uiteraard als eerste, maar ook de economie, natuur en het ruimtelijke en maatschappelijke domein profiteren van de ontwikkeling van het Van Gogh-erfgoed.

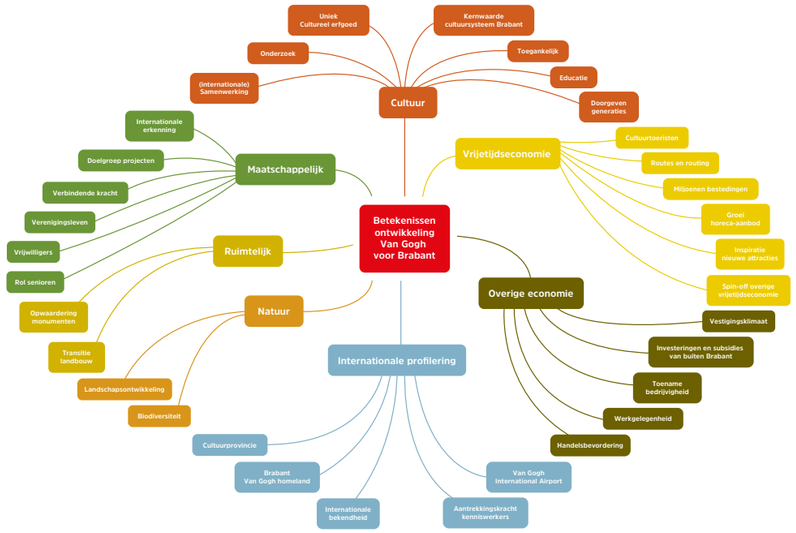

De integrale betekenis en de resultaten die hiermee behaald worden zijn van grote toegevoegde waarde voor de regio. Of het nu gaat om de ontwikkeling van eco-systeemdiensten bij agrariërs in het Van Gogh Nationaal Park of de realisatie van de beoogde Van Gogh Homeland Experience. Feitelijk zorgt een jaarlijkse publieke bijdrage in de exploitatie van Foundation voor een spin-off die de totale jaaromzet overstijgt.

4.2 Beoogde resultaten foundation 2030

Op basis van de inspanningen en betrokkenheid van de vele partners in het netwerk van de Van Gogh Sites Foundation, streeft de organisatie ernaar de komende jaren de volgende resultaten te bereiken:

2023: Van Gogh locaties in Zundert, Etten-Leur en Nuenen volledig vernieuwd.
2024: de educatieprogramma's voor jeugd op het gebied van erfgoed, kunst en techniek volledig operationeel
2025: bezoekcijfers op niveau voor de beoogde rendabele exploitatie
2026: op alle locaties en Van Gogh gemeenten een monitoring-systeem operationeel om de impact van bezoek en bezoekers op de directe omgeving van de Van Gogh Centers te meten.
2027: de Van Gogh monumenten verankerd in de cultuur-historische agenda van Brabant
2028: de iconische werking van Van Gogh ook buiten de invloedsfeer van de Foundation terug bij uitingen van de diverse Brabantse instellingen en bedrijven.

Uitbreiding van museum Vincentre, Nuenen

5 Organisatie en financiën

5.1 Governance en personeel

De Foundation is een stichting met een culturele ANBI-status. Het bestuur wordt gevormd door de directie en heeft een Raad van Toezicht en een Raad van Advies waarin de lokale Van Gogh stichtingen in Brabant vertegenwoordigd zijn. De Foundation heeft geen eigen personeel in dienst, maar werkt met een klein team van experts. Deze worden bij voorkeur ingehuurd via provinciale en lokale organisaties die hiermee een grotere bijdrage kunnen leveren aan de missie van de Foundation.

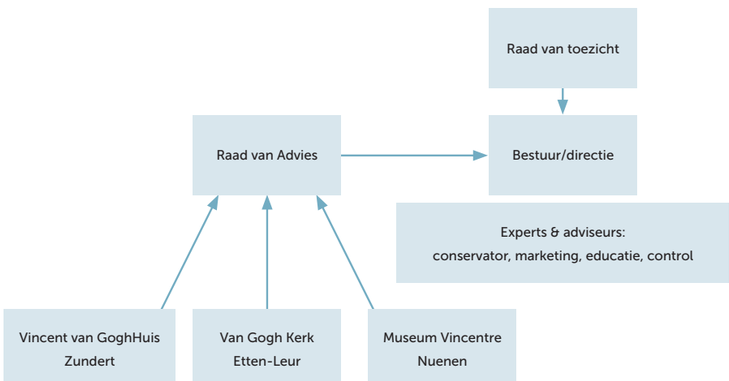

5.2 Financiering investeringen

De Foundation zorgt voor draagvlak voor de instandhouding van het erfgoed van Van Gogh. Om bij te kunnen dragen aan het bekostigen van de investeringen in activiteiten, benodigde middelen, permanente exposities en bijzondere activiteiten is de Van Gogh Sites NV opgericht. Via de uitgifte van certificaten van aandelen met de bijbehorende schenking aan de Foundation kunnen de benodigde gelden verworven worden. Dit ter aanvulling op werving van fondsen en legaten.

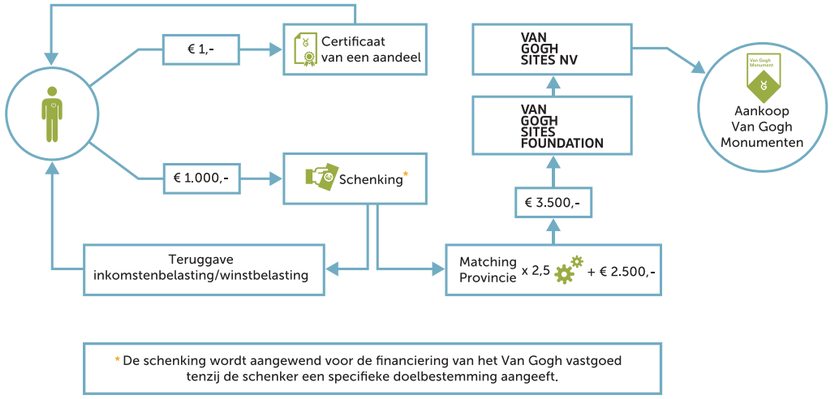

5.3 Financiën

De komende jaren wordt er zo efficiënt mogelijk gewerkt aan de uitvoering van de taken. Zoveel als mogelijk wordt gebruikgemaakt van aanwezige expertise bij de lokale stichtingen en overige provinciale organisaties. Op deze wijze kan de overhead zo laag mogelijk worden gehouden en is jaarlijks de bijsturing op de vaste lasten flexibel in te vullen. Jaarlijks zal er een jaarplan worden gemaakt waarin de begroting afgestemd wordt met lokale stichtingen via de Raad van Advies.

De begroting laat in de komende jaren een stijgende lijn zien. Enerzijds door de groei in het aantal bezoekers, anderzijds door een stijging aan inkomsten via de uitgifte van certificaten, donaties en fondsen (partnerships). Een bijdrage van de Provincie Noord-Brabant blijft essentieel om de bijdragen van bedrijfsleven, particulieren en andere overheden te stimuleren.

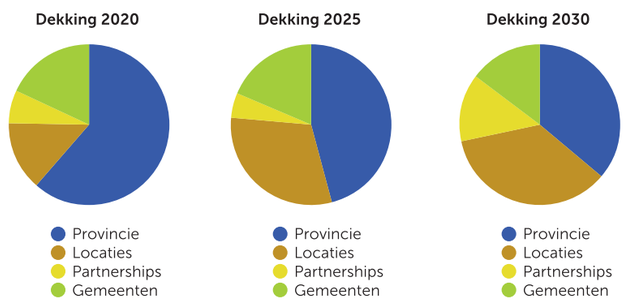

Toelichting: niet alle budgetten lopen via de begroting van de Foundation maar maken wel onderdeel uit van dekking van alle gezamenlijke activiteiten.

Gemiddelde jaarbegroting per taakgebied

Marketing-communicatie

Activiteit	Foundation	Lokale organisaties	Ambitie partnerships
Brabantbrede marketing	€ 30.000		
Campagnes	€ 155.000		
Corporate communicatie	€ 35.000		
Events	€ 10.000	€ 50.000	€ 25.000
Lokale communicatie + activiteiten		€ 110.000	
Totaal	€ 230.000	€ 160.000	€ 25.000

erfgoed, programmering en educatie

Activiteit	Foundation	Lokale organisaties	Ambitie partnerships
Kunstinhoudelijke expertise	€ 30.000		
Promotie erfgoededucatie	€ 10.000		
fondsenwerving program-mering	€ 5.000		
Programmering		€ 100.000	€ 100.000
Totaal	€ 45.000	€ 100.000	€ 100.000

Onderzoek en bezoekersmanagement

Activiteit	Foundation	Lokale organisaties	Ambitie partnerships
Personeelsinzet	€ 20.000		
Monitoring bezoekersaan-tallen en waardering	€ 10.000		€ 15.000
Totaal	€ 30.000		€ 15.000

Samenwerking, netwerkvorming en bewustwording

Activiteit	Foundation	Lokale organisaties	Ambitie partnerships
Personeelsinzet	€ 30.000	€ 30.000	
Salon van Gogh	€ 15.000		€ 30.000
Totaal	€ 45.000	€ 30.000	€ 30.000

Totale jaaromzet

Activiteit	Foundation	Lokale organisaties	Ambitie partnerships	Gemeenten
Marketing en communicatie	€ 230.000	€ 160.000	€ 25.000	
Kunst, erfgoed, programmering en educatie	€ 45.000	€ 100.000	€ 100.000	
Onderzoek en bezoekers-management	€ 30.000		€ 15.000	€ 15.000
Samenwerking, netwerkingvorming en bewustwoording	€ 45.000	€ 30.000	€ 30.000	
Bedrijfsvoering en exploitatie	€ 100.00	€ 150.000		180.000
Totaal	**€ 450.000**	**€ 440.000**	**€ 170.000**	**€ 195.000**
				€ 1.255.000

De aardappeleters,
Vincent van Gogh (1853 - 1890),
Nuenen, april-mei 1885,
Van Gogh Museum, Amsterdam
(Vincent van Gogh Stichting)

Bijlagen **De impact van Van Gogh voor Brabant**

Feiten en cijfers

Wanneer we het over het erfgoed van Vincent van Gogh in Brabant hebben, wat bedoelen we daar dan precies mee? Waar bestaat het uit? Hoeveel mensen bezoeken het

a) Het Van Gogherfgoed in Brabant
Het erfgoed van Van Gogh begint in Brabant, zoveel is wel duidelijk. Tot aan 2017 kon er echter nog geen helder en eensluidend antwoord gegeven worden op de vraag wat precies wel en wat precies niet tot het erfgoed behoort. Daar is verandering in gekomen met het onderzoek naar en de uitgave over de Van Gogh Monumenten. Op basis hiervan zijn er in totaal 39 locaties tot Van Gogh Monument uitgeroepen. Allemaal fysieke bouwwerken die gezamenlijk het erfgoed vormen van het levensverhaal van Vincent van Gogh. Het belang van deze locaties is groot en in samenhang uniek.

De komende jaren vormen de Van Gogh Monumenten niet alleen de basis voor nieuw onderzoek en publicaties, maar zijn het ook de plekken waar de Van Gogh Sites Foundation productontwikkeling en investeringen wil doen om het voor toekomstige generaties te kunnen behouden. Naast deze Van Gogh Monumenten zijn er nog enkele tientallen locaties die minder exact te duiden zijn: landschappen en vergezichten die beschreven of getekend zijn die we niet op de juiste locatie kunnen traceren. Deze plekken maken wel degelijk onderdeel uit van het erfgoed van Van Gogh en vormen in belangrijke mate het vertrekpunt voor de ontwikkelingen in het Van Gogh Nationaal Park.

b) Bezoekersaantallen
In Brabant trokken de drie Van Goghlocaties (Nuenen, Etten-Leur en Zundert) opgeteld jaarlijks in de periode 2016 t/m 2019 gemiddeld zo'n 25.000 betalende bezoekers. Bij deze aantallen zijn niet de bezoekers van Het Noordbrabants Museum meegenomen. Het Noordbrabants Museum heeft alleen totaalaantallen bezoekers, deze zijn niet specifiek toe te wijzen aan de Van Goghtentoonstellingen. Om de cijfers zuiver te houden hebben we ervoor gekozen om deze geheel buiten beschouwing te laten. Daarnaast zijn de bezoekcijfers uit 2020 en 2021 niet opgenomen vanwege de enorme terugval als gevolg van de lockdown en de beperkende maatregelen tijdens de coronapandemie.

In de afgelopen jaren kwamen er heel wat toeristen op Van Gogh af die geen kaartje voor een locatie kochten. Dat is begrijpelijk, omdat slechts voor het bezoeken van een beperkt deel van het Van Gogherf-goed een ticket nodig is; een groot deel van het Van Gogh erfgoed bevindt zich in de openbare ruimte en heeft geen museale positie: kerken, landschappen, gebouwen.

Het Vincentre in Nuenen berekende dat het aantal mensen dat het Van Gogherfgoed zonder kaartje bezoekt een factor vier is van het aantal betalende bezoekers. Voor heel Brabant betekent het dat er jaarlijks zo'n 100.000 mensen (de optelsom van betalende en niet betalende bezoekers) de provincie vanwege Vincent van Gogh bezoeken.

In het kader van het in samenwerking met het Centre of Expertise for Leisure Tourism and Hospitality opgerichte Van Gogh Development Centre is er in het najaar van 2021 door Breda University of Applied Sciences onderzoek gedaan naar de wijze waarop er structurele monitoring kan plaatsvinden. De resultaten zijn meegenomen in het Interreg-project "Toerisme in Balans" dat in 2022 met de Gemeente Nuenen is aangevraagd bij de Europese Commissie. Afhankelijk van een eventuele toekenning kan er de komende jaren ervaring worden opgedaan bij het monitoren van bezoekers en het in beeld brengen van de effecten van de uitbreidingen van de Van Gogh erfgoedlocaties.

De ervaringen van het Van Goghjaar zijn meegenomen in de verkenning naar de potentie. In dat jaar groeide het aantal betalende bezoekers van 27.000 naar ruim 44.000. De gemiddelde stijging kwam neer op ruim 60 procent. Het aantal internationale bezoekers steeg met ruim 40 procent. Het aantal bezoekers dat wel naar de provincie kwam voor Van Gogh, maar geen ticket kocht, steeg navenant: van 108.000 naar 177.000 bezoekers.

Onderzoek 3 geeft verder aan dat 1 miljoen Nederlanders Brabant bezocht mede naar aanleiding van de in het Van Goghjaar georganiseerde activiteiten. Deze activiteiten bestonden uit o.a. festivals, bloemencorso, voorstellingen. Ook het bezoek aan Van Goghlocaties en hun directe omgeving viel daarbinnen. Aangezien het niet mogelijk is om uit deze 1 miljoen bezoekers precies aan te wijzen welk deel specifiek voor Van Gogh naar Brabant kwam, wordt in deze verkenning uitgegaan van het aantal bezoekers aan Van Goghlocaties en hun directe omgeving.

c) Voorzichte groei bezoek
De beoogde groei is gebaseerd op de ervaringscijfers van het Van Goghjaar in 2015, de reguliere toename in boekingen vanuit de buitenlandse touroperators in de jaren tot en met 2019 en het vergelijk met soortgelijke voorzieningen in andere delen van Brabant en Nederland.

Bij de planvorming voor de exploitatie van de drie locaties in Zundert, Etten-Leur en Nuenen zijn we uitgegaan van een voorzichtig maar realistisch scenario. Dit minimum scenario geeft voldoende garanties voor een exploitabele lokale voorziening en dient tevens als input voor de financieringsaanvraag bij het Ontwikkelbedrijf van de Provincie Noord-Brabant. We zijn echter ambitieus en hebben de uitdaging geformuleerd de groei forser te laten toenemen dan de uitgangspunten in de businesscase.

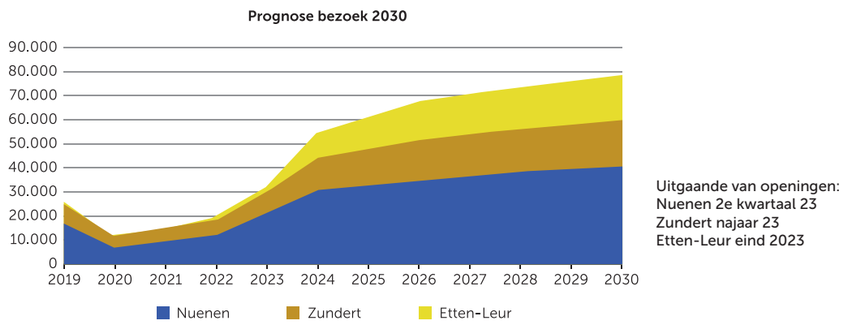

[3] Dynamic Concepts Consultancy, 2015

d) Niet meer maar beter
Het economische rendement van Van Gogh slaat niet alleen neer in de participerende gemeenten. Bezoekers maken bij een bezoek aan Van Gogh ook gebruik van de faciliteiten (overnachten, winkelen, eten, drinken, fietsen en wandelen) in de gehele regio. Met dit in het achterhoofd heeft VisitBrabant sinds 2016 Van Gogh gehanteerd als de internationale verleider voor het verwerven van aandacht bij reismedia, influencers en touroperators. Mede daardoor is Brabant er in geslaagd meer buitenlandse bezoekers aan te trekken. Een jaarlijkse stijging van 7% tot 9% tot aan 2019 lag zelfs boven het landelijke gemiddelde.

In deze verkenning gaan we uit van de door het Nederlands Bureau voor Toerisme en Recreatie (NBTC) gehanteerde bestedingscijfers. Gemiddeld besteedt een Nederlandse cultuurtoerist zo'n 50 euro per dag in de regio waar hij of zij de cultuur bezoekt. Voor een buitenlandse cultuurtoerist ligt dit bedrag op 125 euro per dag. 4

In de afgelopen normale jaren werd er dus door de Van Goghtoerist voor zo'n 7,5 miljoen euro per jaar besteed in Brabant. In het Van Goghjaar stegen deze bestedingen tot ruim 12 miljoen euro (exclusief de bezoekers die in 2015 de overige Van Goghactiviteiten bezochten).

	Totaal publiek	Bestedingen	Nederlands publiek	Ned. publiek bestedingen	Internationaal publiek	Int. publiek bestedingen
Gemid. 2012-2014	105.000	€ 7.218.750,00	78.750	€ 3.937.500,00	26.250	€ 3.281.250,00
2015	175.000	€ 12.031.250,00	131.250	€ 6.562.500,00	43.750	€ 5.468.750,00
2016	115.000	€ 7.906.250,00	86.250	€ 4.312.500,00	28.750	€ 3.593.750,00

e) Impact

e1) Cultuur
Vincent van Gogh en zijn nalatenschap in Brabant maken onlosmakelijk onderdeel uit van de culturele identiteit van Brabant en van de cultuurhistorische infrastructuur. De diverse Van Goghlocaties zijn (in meer of mindere mate) te benoemen als cultuurhistorisch erfgoed en maken deel uit van de erfgoedopgave van Brabant. Het Noordbrabants Museum heeft in de afgelopen jaren een prestatie van topniveau neergezet door in vier jaar tijd vier Van Goghs te verwerven. De kunstwerken van Van Gogh in Het Noordbrabants Museum zijn daarmee een waardevol onderdeel van de Brabantse kunstcollectie. Het Van Gogh erfgoed is ook belangrijk voor de versterking van het cultuursysteem van Brabant. Het biedt kansen om de culturele infrastructuur te professionaliseren en verder uit te bouwen. Het Van Gogh erfgoed is van landelijke en internationale betekenis. Daarmee biedt het Brabant de kans om ook op landelijk en internationaal niveau aanspraak te maken op bijdragen en ondersteuning voor het behoud en beheer van dit internationaal cultuurhistorisch erfgoed.

[3] Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen, Onderzoek inkomend toerisme, 2015

Cultuureducatie
Het verhaal van Vincent van Gogh en de betekenis van Brabant voor zijn leven en kunstenaarschap is het waard om aan huidige en toekomstige generaties door te geven. Van Gogh kent een even uniek als universeel levensverhaal, met thema's als zelfontplooiing, behoefte aan erkenning, zoektocht naar liefde en de worsteling met familierelaties. De populariteit van Van Gogh toont aan dat de kunstenaar tot veler verbeelding spreekt. Dit geldt zowel voor zijn levensverhaal als voor zijn unieke positie en ontwikkeling als kunstenaar (kleurgebruik, techniek, waardering). Door het Van Gogh erfgoed structureel te verbinden aan cultuureducatie kunnen vele (Brabantse) generaties deelgenoot worden van deze bijzondere Brabantse kunstenaar en zijn nalatenschap voor Brabant.

Cultureel bewustzijn
De positionering van Vincent van Gogh draagt op aansprekende en vaak laagdrempelige wijze bij aan het cultureel bewustzijn van de inwoners van Brabant. Vincent is van en voor iedereen. Dat Van Gogh niet alleen een culturele elite aanspreekt getuigt het feit dat de hoogst genoten opleiding van de grootste groep bezoekers aan het Van Gogherfgoed in 2015 een MBO opleiding is[5]. Met Van Gogh beschikt Brabant over een kunstenaar van iconische betekenis, die niet culturele verschillen benadrukt, maar juist bijdraagt aan een gedeeld cultureel bewustzijn.

Brabantse Identiteit
Vincent van Gogh maakt onlosmakelijk onderdeel uit van de Brabantse identiteit. Zijn meest vormende jaren als mens en als kunstenaar hebben zich in Brabant afgespeeld. Daarbij begaf de kunstenaar zich als Brabander graag onder de Brabanders. Niet voor niets waren de boeren en arbeiders zijn favoriete modellen. Van Gogh werd aangetrokken door de puurheid van de hardwerkende Brabanders en hun directe relatie met de natuur en het land. Hij schilderde geen vrijblijvende mooie plaatjes, maar gaf een hard bestaan weer (denk aan de wevers, de boeren, De aardappeleters). De Brabantse identiteit en schoonheid die door Van Gogh op velerlei wijze is vastgelegd, is dankzij hem internationaal ontsloten en oefent tot op de dag van vandaag aantrekkingskracht uit op (inter)nationaal bezoek aan Brabant.

e2) Maatschappelijk

Jeugd inspireren
De toegankelijkheid en bekendheid van het werk van Vincent van Gogh vormen een ideaal vertrekpunt om kinderen en jongeren kennis te laten maken met zijn kunst en Brabantse roots. Een kunstenaar van wereldfaam, die zich met zijn levensverhaal midden in de leefomgeving van de jongeren heeft bewogen; veel dichterbij en aansprekender kun je erfgoed en cultuur bij deze doelgroep nauwelijks brengen. Het Van Gogherfgoed maakt onderdeel uit van het programma Museumschatjes en Museumschatten (middelbaar onderwijs) dat met behulp van de provincie wordt uitgevoerd. Daarnaast heeft Vincents Tekenlokaal in Tilburg zich binnen het samenwerkingsverband toegelegd op het ontwikkelen van educatieve programma's. Daarin wordt bijzondere aandacht geschonken aan talentontwikkeling, en het ontdekken van de nieuwe Vincent.

In samenwerking met ASML wordt eerste kwartaal 2023 een nieuwe museale experience geopend in Nuenen. Met Vincents Lightlab worden schoolkinderen uitgedaagd de relatie te leggen tussen de werking van licht en kunst. Wetenschap, kunst en cultuur komen bijeen in het onderwijsprogramma. ASML gaat in de meerjarige samenwerking met de Van Gogh Sites Foundation scholen stimuleren en faciliteren gebruik te maken van het nieuwe aanbod in Nuenen. Diverse scholen zijn ook betrokken bij de ontwikkeling van de diverse educationele exhibits met bijbehorende opdrachten in het Lichtlab.

[5] Bron: Onderzoek door Dynamic Consultancy, december 2015

Verbinding ouderen en sociale Netwerken
Het Van Gogherfgoed speelt vandaag de dag een verbindende rol binnen de lokale Brabantse gemeenschappen. Honderden vrijwilligers dragen dagelijks bij aan het behoud en toegankelijk maken van het erfgoed. Daarbij wordt een grote collectieve verantwoordelijk gevoeld en genomen. Zonder dit sociale netwerk en al deze vrijwillige inzet zou het Van Gogh erfgoed in Brabant niet opengesteld kunnen worden voor lokale, landelijke en internationale bezoekers. De betrokkenheid van en bijdrage aan de vorming van deze sterke sociale netwerken is voor Brabant van groot belang en verdient waardering en aandacht. Ook voor de mogelijke verdere ontwikkeling van het Van Gogh erfgoed zullen deze lokale gemeenschappen een cruciale rol vervullen.

Daarnaast zijn de Van Goghlocaties actief in het ontwikkelen van programma's gericht op het bereiken en engageren van bijzondere doelgroepen, zoals ouderen, dementerenden, maar ook bijvoorbeeld blinden en staat inclusiviteit centraal in deze programma's.

De sterk groeiende internationale gemeenschap in Brabant heeft inmiddels de route naar onze Van Goghmusea weten te vinden als bezoeker. Voor de komende jaren ligt er ook een opgave om mensen uit deze doelgroep te verbinden als vrijwilliger.

e3) Natuur

Natuur in ontwikkeling
De relatie tussen natuur en erfgoed is groot en in het geval van het erfgoed van Vincent Van Gogh misschien nog wel extra groot. Het Brabantse landschap was voor Vincent een grote inspiratiebron en komt terug in vele van Van Goghs werken. Het Brabantse land waarin Van Gogh leefde en werkte heeft ook vandaag de dag een grote cultuurhistorische waarde. Kunnen zien wat Van Gogh zag en schilderde, kunnen staan waar hij stond, kunnen lopen en fietsen door dezelfde natuur: in Brabant is dit mogelijk.

Het bewaren, of in oorspronkelijke staat herstellen van authentieke landschappen is daarbij van essentieel belang. Nog mooier is het wanneer dit in coherente samenhang en in samenwerking gebeurt met de diverse betrokken partijen waaronder Brabant Landschap, Natuurmonumenten, IVN, ZLTO en de waterschappen. Het Van Gogherfgoed en de beschrijving hiervan biedt handvatten voor een meer gecoördineerde aanpak en strategie en draagt bij aan de ontwikkeling van een sterk vestigingsklimaat. Door Van Goghs aanwezigheid in het Brabantse landschap wordt op een vanzelfsprekende wijze het culturele erfgoed en de natuur met elkaar verbonden. De oprichting van het Van Gogh National Park 2021 is aanleiding geweest om de banden en de samenwerking hierin te versterken.

Brabant in beweging
Het Van Gogherfgoed brengt Brabanders op een zowel inhoudelijke als fysieke manier in beweging. De ontwikkelde Van Gogh Fietsroute, onderverdeeld in 10 deelroutes wordt veelvuldig gebruikt. Zowel door toeristen als door lokale bewoners.

De route voert langs de Van Gogh Monumenten in Zundert, Tilburg, Etten, Nuenen en 's-Hertogenbosch. Daarnaast brengt de route de fietser langs plaatsen van Zevenbergen tot Oisterwijk, Helvoirt tot Liempde, en van Eindhoven tot Baarle-Nassau. De route laat de fietsers niet alleen genieten van Van Gogh, maar ook van het mooie Brabantse coulissenlandschap.

Dat het een bijzondere route betreft getuigt ook het feit dat de Van Gogh Fietsroute recent is gekroond tot Europese fietsroute van het Jaar 2016.

Ook het fietspad dat door Daan Roosegaarde en Heijmans werd ontwikkeld brengt vele mensen op de been en in verwondering. Deze combinatie van technologie en poëzie heeft een extra dimensie aangebracht in het Brabantse landschap en vormt een directe verwijzing naar de kunst van Van Gogh. In samenwerking met Van Gogh Nationaal Park zijn er in 2022 wandelroutes ontwikkeld om het landschap van Van Gogh te kunnen ontdekken. De activatie van bewoners en bezoekers is er op gericht om erop uit te trekken en actief te zijn in de natuurlijke omgeving.

e4) Internationale profilering

Van Gogh Brabant als verleider voor internationaal bezoek
In de afgelopen jaren heeft VisitBrabant laten zien dat het uitdragen van het verhaal van Van Gogh een positief effect heeft op het verleiden van bezoekers van verder weg. Zowel de reisindustrie, de media als bezoekers worden aangetrokken tot de iconische betekenis van Van Gogh en komen op via dit aanbod in aanraking met het overige aanbod van Brabant. Ook voor de komende jaren blijft Van Gogh op de agenda staan als speerpunt van VisitBrabant voor het stimuleren van de vrijetijdseconomie. Vooral nu de sector door de gevolgen van Corona in 2020 een flinke klap heeft gekregen, is een strategische inzet van Van Gogh als verleider voor bezoekers van over de gehele wereld belangrijker dan ooit. Met de ambities van Van Gogh Drenthe om vanaf 2023 substantieel te investeren in het versterken en verankeren van het Drentse hoofdstuk liggen er kansen om samen te werken in het werven van bezoekers uit onze buurlanden. In 2022 zal er een landelijke samenwerking opgezet gaan worden om gezamenlijk het Nederlandse Van Goghverhaal uit te dragen.

De neiging tot het toeëigenen van Van Gogh is enorm: de Fransen vinden hem een Fransman, de Belgen een Belg en de Nederlanders een Nederlander. Deze adoptiedrift illustreert het belang en de cultuurhistorische betekenis van Vincent van Gogh als kunstenaar. Er is echter maar één plek waar zijn wieg heeft gestaan en waar hij zijn eerste stappen heeft gezet en dat is in Brabant. Dit eigenaarschap mag Brabant voortdurend claimen, want Van Gogh is van iedereen, maar toch het meest van Brabant. Dit vraagt om een voortdurende positionering van Van Gogh als Brabander en om statements die zichtbaar zijn herkomst en Brabantse roots onderschrijven. De reputatie van Van Gogh is groot en zal voorlopig niet aan zeggingskracht inboeten. De sympathie en de X-factor die Vincent van Gogh geniet straalt af op Brabant. Een zorgvuldige en kwalitatieve aanpak is dan ook essentieel.

Niet alle mogelijke stakeholders komen vanzelf op de kansen af. Sommigen moeten nog geattendeerd en geactiveerd worden. Soms is enige druk noodzakelijk. Daarin ligt een belangrijke rol voor de gemeenten en de provincie.

f) Van Gogh Nationaal Park

De meest impactvolle ontwikkeling is het ontstaan van het Van Gogh Nationaal Park. Naar aanleiding van het succes van het Van Goghjaar in 2015 hebben de initiatiefnemers uit Het Groene Woud en NP de Loonse en Drunense Duinen gezamenlijk het plan omarmd om één groot Nationaal Park nieuwe stijl in te richten. Inmiddels is dat plan uitgegroeid tot een gebiedsontwikkeling voor de versterking van natuur en landschap in een groot deel van Brabant. Zowel de streeknetwerken de Baronie en het Groene Woud als de Brabantse B5 steden maken onderdeel uit van deze gezamenlijke aanpak.
Het Van Gogh Nationaal Park is onmiskenbaar een bijzondere ontwikkeling op het terrein van gebiedsgericht beleid in Brabant. Ruim 50 partners die bereid zijn om gezamenlijk bij te dragen aan een collectieve sturing op het ontwerp van het landschap van de toekomst is uniek te noemen.
Met het dragen van de naam van Vincent van Gogh is men daarbij schatplichtig aan het in stand

houden en versterken van het erfgoed van Van Gogh. Het feit dat de gebiedsontwikkeling wordt uitgevoerd op basis van gezamenlijk geformuleerde kernwaarden en de wederzijdse intenties om samen op te trekken in de maatschappelijke taken, geeft vertrouwen in de meerwaarde van deze ontwikkeling voor onze doelstellingen.

Vanuit het perspectief van het Van Gogh Nationaal Park zijn de activiteiten van de Van Gogh Sites Foundation één van de dragers van het Nationale Park. Echter gezien de naamgeving en beeldvorming die hiervan uitgaat is een samenhangende aanpak in communicatie en de in dit plan eerder omschreven maatschappelijke opgaven haast vanzelfsprekend.

Het Van Gogh Nationaal Park heeft de periode t/m 2023 nodig om zich te bewijzen. Men noemt dit de transitieperiode waarin het Parkbureau van het Nationaal Park de opgave krijgt de samenwerking op te zoeken met de activiteiten van de Foundation. De keuze om de huisvesting te gaan delen en collectief sponsors te werven is al een eerste stap in die richting.

” En het Brabant dat men gedroomd heeft, daar komt de werkelijkheid hier soms al heel dichtbij.”

Vincent van Gogh, De brieven. Ed. Leo Jansen, Hans Luijten en Nienke Bakker. 6 delen. Amsterdam 2009 (Amsterdam University Press).

De Van Gogh Sites Foundation zet zich in voor het behoud en de ontwikkeling van het Van Gogherfgoed. De Foundation wil de maatschappelijke en economische betekenis van het erfgoed vergroten met tentoonstellingen, educatieve programma’s in en rondom de Van Gogh Monumenten. Daarbij staan het levensverhaal van de schilder en de relevantie ervan voor huidige en toekomstige generaties centraal. De Van Gogh Sites Foundation is de organisatie achter de Van Goghlocaties, Van Gogh Sites NV, Van Gogh Quality Label en bestemmingslabel Van Gogh Brabant. De Foundation werkt nauw samen met Van Gogh Nationaal Park en met de Europese Van Goghmusea en -erfgoedlocaties, verenigd in Van Gogh Europe.

VAN GOGH BRABANT

vangoghsites.com